

V. TÁRSADALMI FENNTARTHATÓSÁG

5.1. Csökkenő népesség a fejlett országokban

1. ENSZ (2024): *World Population Prospect*. Letöltés helye: <https://population.un.org/wpp/> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).

5.2. Az idősök arányának emelkedése

1. ENSZ (2024): *World Population Prospect*. Letöltés helye: <https://population.un.org/wpp/> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
2. Hood, C. M. et al. (2016): County Health Rankings: Relationships Between Determinant Factors and Health Outcomes. *American Journal of Preventive Medicine*, 50(2), pp. 129–135. doi: <https://doi.org/10.1016/j.amepre.2015.08.024>

5.3. Népeségrobbanás Afrikában

1. ENSZ (2024): *World Population Prospect*. Letöltés helye: <https://population.un.org/wpp/> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
2. Mahler, D.G. et al. (2022): *Pandemic, prices, and poverty*. Letöltés helye: <https://blogs.worldbank.org/en/opendata/pandemic-prices-and-poverty> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
3. IPCC (2022): *Sixth Assessment Report. Chapter 9: Africa*. Letöltés helye: <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/chapter/chapter-9/> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
4. Bundervoe, T. (2013): *Will Rising Temperatures Derail Africa's Rise?* Letöltés helye: <https://blogs.worldbank.org/en/africacan/will-rising-temperatures-derail-africa-s-rise> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
5. Africa Climate Mobility Initiative (2023): *African Shifts - Africa Climate Mobility Report: Addressing Climate-Forced Migration & Displacement*. 2023. Letöltés helye: <https://africa.climate-mobility.org/about> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).

5.4. Megavárosok, az urbanizáció felgyorsulása

1. National Geographic (2023): *The History of Cities*. Letöltés helye: <https://education.nationalgeographic.org/resource/history-cities/> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
2. Population education (2023): *Urbanization and the Megacity*. Letöltés helye: <https://worldpopulationhistory.org/urbanization-and-the-megacity/> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
3. Pwc (2016): *Five Megatrends And Their Implications for Global Defense & Security*. Letöltés helye: <https://www.pwc.com/gx/en/government-public-services/assets/five-megatrends-implications.pdf> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
4. World Bank Group (2024): *Urban Development*. Letöltés helye: <https://www.worldbank.org/en/topic/urbandevelopment/overview#1> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
5. OECD (2015): *The Metropolitan Century: Understanding Urbanisation and its Consequences*. Letöltés helye: https://www.oecd-ilibrary.org/the-metropolitan-century_5js7rgpm8npx.pdf?itemId=%2Fcontent%2Fpublication%2F9789264228733-en&mimeType=pdf (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
6. OECD (2015): *The Metropolitan Century: Understanding Urbanisation and its Consequences*. Letöltés helye: https://www.oecd-ilibrary.org/the-metropolitan-century_5js7rgpm8npx.pdf?itemId=%2Fcontent%2Fpublication%2F9789264228733-en&mimeType=pdf (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
7. ESPAS (2019): *WELCOME TO 2030: THE MEGA-TRENDS*. Letöltés helye: <https://ec.europa.eu/assets/epsc/pages/espas/chapter1.html> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
8. World Population Review (2024): *World Cities*. Letöltés helye: <https://worldpopulationreview.com/world-cities> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
9. Oxford Economics (2024): *Rise of new megacities will drive global urban growth*. Letöltés helye: <https://www.oxfordeconomics.com/resource/rise-of-new-megacities-will-drive-global-urban-growth/> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
10. National Geographic (2023): *The History of Cities*. Letöltés helye: <https://education.nationalgeographic.org/resource/history-cities/> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
11. Oxford Economics (2024): *Rise of new megacities will drive global urban growth*. Letöltés helye: <https://www.oxfordeconomics.com/resource/rise-of-new-megacities-will-drive-global-urban-growth/> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).

12. World Bank Group (2024): *Urban Development*. Letöltés helye: <https://www.worldbank.org/en/topic/urbandevelopment/overview#1> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
13. OECD (2015): *The Metropolitan Century: Understanding Urbanisation and its Consequences*. Letöltés helye: https://www.oecd-ilibrary.org/the-metropolitan-century_5js7rgpm8nnp.pdf?it emId=%2Fcontent%2Fpublication%2F9789264228733-en&mimeType=pdf (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
14. World Bank Group (2024): *Urban Development*. Letöltés helye: <https://www.worldbank.org/en/topic/urbandevelopment/overview#1> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).

5.5. Társadalmi kohézió és egyenlőtlenségek

1. IMF (2023): *Income Inequality Introduction to Inequality*. Letöltés helye: <https://www.imf.org/en/Topics/Inequality/introduction-to-inequality> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
2. Magyar Nemzeti Bank (2023): *Versenyképességi jelentés 2023*. Letöltés helye: <https://www.mnb.hu/letoltes/versenyke-pesse-gi-jelente-s-2023.pdf> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
3. World Inequality Lab (2022): *World Inequality Report 2022*. Letöltés helye: <https://wir2022.wid.world/country-appendix-glossary/> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
4. IMF (2023): *Income Inequality Introduction to Inequality*. Letöltés helye: <https://www.imf.org/en/Topics/Inequality/introduction-to-inequality> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
5. Chancel, L. et al. (2022): *World Inequality Report 2022*. Letöltés helye: https://wir2022.wid.world/www-site/uploads/2021/12/WorldInequaReport2022_Full_Report.pdf (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
6. Canals, C. (2019): *The emergence of the middle class: an emerging-country phenomenon*. Letöltés helye: <https://www.caixabankresearch.com/en/economics-markets/labour-market-demographics/emergence-middle-class-emerging-country-phenomenon> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
7. Ortiz-Juarez, E. – Sumner, A. – Kanbur, R. (2022): *The global inequality boomerang*. Letöltés helye: <https://cepr.org/voxeu/columns/global-inequality-boomerang> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
8. Qureshi, Z. (2023): *Rising inequality: A major issue of our time*. Letöltés helye: <https://www.brookings.edu/articles/rising-inequality-a-major-issue-of-our-time/> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).

5.6. Verseny az életminőségben

1. Egészségügyi Világszervezet (2023): *Achieving well-being*. Letöltés helye: <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/376200/9789240084858-eng.pdf?sequence=1> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
2. Eden Project (2016): *The cost of disconnected communities*. Letöltés helye: <https://www.edenprojectcommunities.com/blog/the-cost-of-disconnected-communities> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
3. Tózsá, I. (2021): *Jelenleg alkalmazott alternatív mutatószámok a jólét és a jóllét mérésére*. Letöltés helye: <https://www.mnb.hu/web/sw/static/file/fenntarthato-gdp-globalis-vitairat-6-fejezet.pdf> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
4. Hickman, C. et al. (2021): *Climate anxiety in children and young people and their beliefs about government responses to climate change: a global survey. The Lancet Planetary Health*. Volume 5. Issue 12, E863-873. Letöltés helye: [https://www.thelancet.com/journals/lanplh/article/PIIS2542-5196\(21\)00278-3/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanplh/article/PIIS2542-5196(21)00278-3/fulltext) (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
5. OECD (2020): *How's Life? 2020*. Letöltés helye: https://www.oecd-ilibrary.org/economics/how-s-life/volume-/issue-_9870c393-en (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).

5.7. Személyre szabott orvoslás

1. European Commission (2015): *Personalised medicine*. Letöltés helye: https://health.ec.europa.eu/medicinal-products/personalised-medicine_en (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
2. European Commission (2015): *EU Council conclusions on personalised medicine for patients (2015/C 421/03)*. Letöltés helye: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2015.421.01.0002.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2015%3A421%3AFULL (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
3. Boffetta, P. – Collatuzzo G. (2022): *Application of P4 (Predictive, Preventive, Personalized, Participatory) Approach to Occupational Medicine*. Letöltés helye: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8902745/> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).

4. Medicalonline (2015): *Személyre szabott orvoslás: várakozások és lehetőségek*. Letöltés helye: https://medicalonline.hu/gyogytas/cikk/szemelyre_szabott_orvoslas_varakozasok_es_lehetosegek (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
5. Children's Wisconsin (2023): *Cardiac precision medicine*. Letöltés helye: <https://childrenswi.org/medical-care/herma-heart/programs/cardiac-precision-medicine> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
6. Qubit (2019): *Már Magyarországon sem álmom a személyre szabott orvoslás*. Letöltés helye: <https://qubit.hu/2019/08/01/mar-magyarorszagon-sem-alom-a-szemelyre-szabott-orvoslas> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
7. Rodríguez, G. (2023): *How P4 medicine will transform the healthcare sector and society*. Letöltés helye: https://medium.com/@gustavo_rdz/how-p4-medicine-will-transform-the-healthcare-sector-and-society-c2fac69afb41 (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
8. Biovariance (2019): *Personalized Medicine – Therapy 2.0*. Letöltés helye: <https://biovariance.com/uncategorized/personalized-medicine-therapy-2-0/> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
9. Semmelweis Egyetem (2011): *Személyre Szabott Orvoslás*. Letöltés helye: <https://semmelweis.hu/mediasarok/2011/11/15/szemelyre-szabott-orvoslas/> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
10. Rodríguez, G. (2023): *How P4 medicine will transform the healthcare sector and society*. Letöltés helye: https://medium.com/@gustavo_rdz/how-p4-medicine-will-transform-the-healthcare-sector-and-society-c2fac69afb41 (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
11. Children's Wisconsin (2023): *Cardiac precision medicine*. Letöltés helye: <https://childrenswi.org/medical-care/herma-heart/programs/cardiac-precision-medicine> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
12. Biovariance (2019): *Personalized Medicine – Therapy 2.0*. Letöltés helye: <https://biovariance.com/uncategorized/personalized-medicine-therapy-2-0/> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).

5.8. A klímaváltozás élettani hatásai

1. WHO (2024): *Climate change*. Letöltés helye: https://www.who.int/health-topics/climate-change#tab=tab_1 (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
2. IPCC (2023): *AR6 Synthesis Report: Climate Change 2023*. Letöltés helye: <https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
3. Oliver, I. – Phalkey, R. – Murray, V. (2022): *How science can protect us from the health effects of climate change*. Letöltés helye: <https://ukhsa.blog.gov.uk/2022/03/18/how-science-can-protect-us-from-the-health-effects-of-climate-change/> (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
4. WHO (2024): *Climate change*. Letöltés helye: https://www.who.int/health-topics/climate-change#tab=tab_1 (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).
5. National Institute of Environmental Health Sciences (2024): *Human Health Impacts of Climate Change*. Letöltés helye: https://www.niehs.nih.gov/research/programs/climatechange/health_impacts (Letöltés időpontja: 2024.09.09.).